Minister Edukacji

DWST-WSST.055.8.2024.BK
Warszawa, 07 stycznia 2025 r.

Szanowna Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatora Marcina Karpińskiego

Szanowna Pani Marszałek,

składam na Pani ręce odpowiedź na oświadczenie złożone przez senatora Marcina Karpińskiego w sprawie pomocy kierowanej do mieszkańców terenów dotkniętych powodzią w roku 2024.

Szanowny Panie Senatorze,

odpowiadając na oświadczenie, złożone w dniu 11 grudnia 2024 r., przekazane do Ministerstwa Edukacji Narodowej w dniu 31 grudnia 2024 r., w sprawie pomocy kierowanej do mieszkańców terenów dotkniętych powodzią w roku 2024, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

I. Wsparcie dla jednostek samorządu terytorialnego.

Ministerstwo Edukacji Narodowej, w roku 2024 udzieliło wsparcia poszkodowanym w wyniku powodzi jednostki samorządu terytorialnego ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w oparciu o „Kryteria podziału rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2024".

Jednostki samorządu terytorialnego (JST) położone na obszarze gmin wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 października 2024 r. w sprawie gmin poszkodowanych w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r., w których stosuje się szczególne zasady odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych[1], lub znajdujące się na terenie objętym w 2024 r. klęską żywiołową mogły skorzystać ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w roku 2024 w ramach kryterium III pn. *Pomoc jednostkom samorządu terytorialnego w usuwaniu skutków działania żywiołów w publicznych szkołach i placówkach oświatowych, prowadzonych lub dotowanych przez jednostki samorządu terytorialnego*.

Zasady aplikowania o środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na usuwanie szkód spowodowanych przez powódź w szkołach i placówkach oświatowych zostały opublikowane na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej:

[1] Dz.U. 2024 poz. 1483

telefon: + 48 22 34 74 100
adres email: sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
gov.pl/edukacja

al. J.Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

https://www.gov.pl/web/edukacja/kryteria-podzialu-rezerwy-czesci-oswiatowej-subwencji-ogolnej-na-rok-2024.

Jednostki samorządu terytorialnego w roku 2024 mogły składać wnioski do MEN do dnia 6 grudnia 2024 r. za pośrednictwem systemu e-PUAP.

Poszkodowane jednostki samorządu terytorialnego mogły uzyskać do 100% kosztów remontu lub odbudowy budynku szkoły lub placówki oświatowej (kwota wsparcia była pomniejszana jedynie o kwotę odszkodowania lub o kwotę pozyskaną z innych źródeł z budżetu państwa). Wsparciem objęte zostały również publiczne przedszkola.

W roku 2024 poszkodowanym przez powódź jednostkom samorządu terytorialnego przyznano ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej środki finansowe w łącznej wysokości **164,8 mln zł**. Wsparcie otrzymało 63 JST na remont lub odbudowę 165 budynków szkół lub placówek oświatowych.

Województwo	Liczba JST	Kwota przyznana
dolnośląskie	40	100 767 905
lubuskie	3	1 111 000
opolskie	13	58 896 462
śląskie	7	4 059 466
Suma końcowa	**63**	**164 834 833**

W ramach powyższej kwoty miasto i gmina Lądek Zdrój otrzymało kwotę **12 431 366 zł** (100% kwoty wnioskowanej) z przeznaczeniem na usuwanie szkód powstałych w:

- Szkole Podstawowej nr 1 im. Janusza Korczaka w Zespole Szkół Publicznych w Lądku Zdroju – 11 219 767 zł,
- Liceum Ogólnokształcącym im. Andrzeja Zawady w Zespole Szkół Publicznych w Lądku Zdroju – 1 211 599 zł.

Przyznana miastu i gminie Lądek Zdrój w/w kwota w pełni pokrywa szacowany koszt odbudowy szkół zniszczonych w wyniku powodzi, która miała miejsce we wrześniu 2024 r.

Dodatkowo planuje się, że samorządy, które nie zdążyły z różnych przyczyn złożyć wniosków w 2024 roku lub złożone wnioski nie posiadały wymaganych dokumentów, przez co nie spełniały wymogów formalnych określonych w „Kryteriach podziału rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2024", będą mogły ubiegać się o dofinansowanie również w roku 2025.

Wsparcie z tego źródła będzie możliwe jednak dopiero po uzgodnieniu z Ministerstwem Finansów oraz stroną samorządową reprezentowaną przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

II. Informacja o stanie realizacji pomocy w formie zasiłków losowych dla dzieci i uczniów poszkodowanych wskutek powodzi z września 2024 r.

Ministerstwo Edukacji Narodowej realizowało wypłatę pomocy w formie zasiłków losowych na cele edukacyjne dla dzieci i uczniów z rodzin poszkodowanych wskutek powodzi.

W ramach *Rządowego programu pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, pomocy uczniom w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz pomocy dzieciom i uczniom w formie zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych w latach*

2022-2024 wsparcie, w formie zasiłków losowych w wysokości 1 000 zł na dziecko lub ucznia, otrzymało 3 300 dzieci i uczniów na łączną kwotę **3,3 mln zł**, w tym:

- 205 dzieci i uczniów z miasta i gminy Lądek Zdrój na łączną kwotę 205 tys. zł.

Dodatkowo, dla osób, które nie były w stanie dopełnić formalności wynikających z terminów określonych w ww. programie rządowym, Ministerstwo Edukacji Narodowej wypracowało rozwiązanie zapobiegające wykluczeniu tych osób z pomocy w formie ww. zasiłku.

Wprowadzono przepis w art. 5d ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi[2], który umożliwił objęcie wsparciem w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne w wysokości 1 000 zł na osobę dla kolejnych 5 062 dzieci i uczniów w łącznej wysokości ponad 5 mln zł (bez miasta i gminy Lądek Zdrój, która zrealizowała wsparcie w całości w ramach ww. programu rządowego).

Z obu form wsparcia w formie zasiłków losowych na cele edukacyjne dotychczas skorzystało 8 362 dzieci i uczniów z rodzin poszkodowanych wskutek powodzi.

III. Przedsięwzięcie Ministra Edukacji pn. „Doposażenie szkół podstawowych z terenów objętych w 2024 r. stanem klęski żywiołowej w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe oraz uzupełnienie zbiorów bibliotek szkolnych w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych".

Na podstawie art. 90w ust. 1, ust. 2 pkt 2 oraz ust. 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty[3], komunikatem z dnia 20 listopada 2024 r., ustanowiono przedsięwzięcie Ministra Edukacji pod nazwą „*Doposażenie szkół podstawowych z terenów objętych w 2024 r. stanem klęski żywiołowej w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe oraz uzupełnienie zbiorów bibliotek szkolnych w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych"*. W ramach przedsięwzięcia przewidziano udzielenie wsparcia finansowego organom prowadzących publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe i ponadpodstawowe położone na terenach objętych w 2024 r. stanem klęski żywiołowej na realizację dwóch zadań:

1. doposażenia w 2024 r. szkół podstawowych w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe w związku ze stratami poniesionymi w tym zakresie w powodzi przez szkoły i ich uczniów. Termin składania wniosków przez organy prowadzące do Ministerstwa Edukacji Narodowej upłynął 9 grudnia 2024 r.;

2. uzupełnienia w 2025 r. zbiorów bibliotecznych w szkołach podstawowych oraz szkołach ponadpodstawowych w związku ze stratami poniesionymi w tym zakresie w powodzi. Organy prowadzące mogą składać wnioski do Ministerstwa Edukacji Narodowej w terminie od 16 do 31 stycznia 2025 r.

W przypadku doposażenia szkół podstawowych w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe w 2024 r. wysokość wsparcia finansowego przyznawana była zgodnie z potrzebami szkoły ujętymi we wniosku organu prowadzącego szkołę. W ramach tego zadania do Ministerstwa Edukacji Narodowej wpłynęły 4 wnioski. Wsparcie finansowe uzyskały następujące gminy:

[2] Ustawa z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz.U. z 2024 r. poz. 654 z późn.zm.).
[3] (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, 854 i 1473)

1) Strzegom (wsparcie dla 1 szkoły podstawowej) – 6 325,00 zł;
2) Lądek-Zdrój (wsparcie dla 1 szkoły podstawowej) – 9 713,50 zł;
3) Kłodzko (wsparcie dla 2 szkół podstawowych)- 2 950,50 zł;
4) Krzyżanowice (wsparcie dla 1 szkoły podstawowej) - 762,00 zł.

IV. Program Ministra Edukacji „Zielone Szkoły dla Powodzian".[4]

Program „Zielone Szkoły dla Powodzian" zapewniał bezpłatny wyjazdy uczniów z terenów objętych powodzią do ośrodków wypoczynkowych w bezpiecznych rejonach Polski, tj. wsparcie dzieciom i młodzieży oraz ich opiekunom poprzez organizację pobytów edukacyjnych w bezpiecznych miejscach, które oferują zakwaterowanie, wyżywienie oraz zajęcia wspierające rozwój psychiczny i fizyczny uczniów w bezpiecznym i przyjaznym środowisku.

Celem organizowanych wycieczek dla dzieci i młodzieży Powodzian jest przede wszystkim:
1) wsparcie uczniów klas I–VIII szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych oraz szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub szkoły ponadpodstawowej, w tym szkół filialnych, dla dzieci i młodzieży, położonych na obszarach objętych stanem klęski żywiołowej, przez zapewnienie im sprzyjających warunków do regeneracji sił po traumie związanej z powodzią i odpoczynku, połączonych z możliwością udziału w zajęciach, które w inspirujący i kreatywny sposób pozwalają na indywidualne rozwijanie ich pasji, a także naukę przydatnych umiejętności i samodzielnych zachowań;
2) umożliwienie uczniom powrotu do normalnego funkcjonowania sprzed powodzi przez udział w zajęciach edukacyjnych w bezpiecznym i przyjaznym otoczeniu;
3) poprawa dobrostanu psychicznego uczniów i ich nauczycieli przez zapewnienie możliwości spędzania czasu i realizacji zadań wychowawczo-opiekuńczych w bezpiecznym i przyjaznym otoczeniu;
4) zwiększenie wiedzy i umiejętności nauczycieli w zakresie diagnozowania pierwszych symptomów kryzysu psychologicznego u ucznia oraz udzielanie wsparcia psychologicznego w takich okolicznościach.

Na działanie z budżetu Ministra Edukacji przeznaczono środki finansowe w wysokości 10 632 000,00 zł.

Organem państwowym odpowiedzialnym za realizację tego wsparcia jest Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji na podstawie umowy (Nr MEN/2024/DWM/2234). Umowa została zawarta pomiędzy Ministrem Edukacji a Fundacją, zgodnie z przepisami art. 150 ustawy *o finansach publicznych*[5] .

Minister Edukacji pełni kontrolę nad realizacją programu na zasadach i w trybie określonym w przepisach o kontroli w administracji rządowej. Beneficjentem Programu są szkoły z terenów położonych na obszarach objętych stanem klęski żywiołowej na podstawie rozporządzenia *w sprawie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na obszarze części województwa dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego oraz śląskiego*[6].

[4] Program został ustanowiony Komunikatem Ministra Edukacji z dnia 4 października 2024 roku.
[5] Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm. (zmiany: Dz. U. z 2023 r. poz. 1273, 1407, 1429,1641, 1693 i 1872 oraz z 2024 r. poz. 858 i 1089).
[6] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 września 2024 r. w sprawie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na obszarze części województwa dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego oraz śląskiego (Dz. U. poz. 1395, z późn. zm.).

V. Zajęcia dla dzieci i uczniów w ramach Rządowego programu pomocy dzieciom i uczniom w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, pomocy uczniom w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz pomocy dzieciom i uczniom w formie zajęć opiekuńczych i zajęć terapeutyczno-edukacyjnych w latach 2022-2024

Dla rodziców 10 dzieci i uczniów wnioskujących o wsparcie w formie zajęć zorganizowano zajęcia opiekuńcze i zajęcia terapeutyczno-edukacyjne dofinansowując ich organizację kwotą 7 tys. zł. Zajęcia te rozpoczęły się 23 listopada 2024 r. i zakończyły 16 grudnia 2024 r.

VI. Program pn. „Edukacja na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego" na rok szkolny 2024/2025

Program przewiduje finansowanie projektów obejmujących działania wspierające system oświaty, realizowanych przez organizacje harcerskie w obszarze:

- realizacji działań w zakresie usuwania skutków powodzi,
- realizacji działań w zakresie aktywizacji społeczeństwa.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację programu w roku szkolnym 2024/2025 r. wynosi łącznie 25 000 000 zł, w tym:

w 2024 r. – 15 000 000 zł;
w 2025 r. – 10 000 000 zł.

Rozstrzygnięcie naboru na środki przewidziane na lata: 2024 i 2025 miało miejsce 4 października 2024 r. a wyniki zostały opublikowane m.in. na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej[7]. W styczniu 2025 r. planowane jest uruchomienie drugiego naboru na środki pozostałe do wykorzystania w 2025 r.

Środki na realizację działań otrzymały organizacje harcerskie, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo oświatowe[8], działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i objęte Honorowym Protektoratem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Henryk Kiepura
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

[7] https://www.gov.pl/web/edukacja/edukacja-na-rzecz-budowania-spoleczenstwa-obywatelskiego
[8] Ustawa z dnia 14 września 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 737 z późn.zm.).